

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 071/15

KLAGER: Q-Park v/ adm dir. John Lien
ADRESSE: Postboks 6515 Etterstad, 0606 Oslo
PUBLIKASJON: TV2
PUBLISERINGSDATO: 28.01.2015 og 29.01.2015
STOFFOMRÅDE: Justis
SJANGER: Diverse
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger
REGISTRERT: 26.02.2015
BEHANDLET I PFU: 28.04.2015
BEHANDLINGSTID: 62 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

TV2 publiserte **torsdag 29.01.2015** et innslag om parkerings-selskapet Q-Park. Innslaget ble vist i serien «TV2 hjelper deg», og innslaget var forhåndsannonsert på TV2 og Facebook. Det ble også laget en nyhetsartikkel på nettsiden TV2.no, og laget en programomtale på nettstedet TV2 Sumo.

I hovedprogrammet heter det

«Til nå har Mattias fått fem feilaktige bøter»

«Og i alle dem har jeg fått medhold når jeg har klaget på dem. Så det viser at det skjer mye rart, altså.»

I programmet presenteres hypotesen om at hovedpersonen får parkeringsbøter som en hevnaksjon fra Q-Park, hvor han tidligere har vært ansatt, og oppsagt.

Kilden oppgir at han en gang traff en tidligere kollega og kritiserte dennes arbeidsmåte. Trafikkbetjenten hadde da spurt hvilken bil som tilhørte den intervjuete, og angivelig sagt:

«nei, for den bilen skal få et helvete».

Programmet veksler mellom intervju, og voice over med film fra berørte parkeringsplasser, og gule bøtelapper som flere ganger stikkes inn under vindusviskere. I en kommentar sier programleder at:

«Som parkeringsvakt opplevde Mattias det han mener er en ukultur i Q-Park», og han uttaler selv i intervjuet:

«Juks inngikk som en del av betjentenes hverdag der.»

Han forteller at han satte ned foten mot jukset, og da ble han til slutt uønsket på arbeidsplassen. Nå har han fått en sjetten bot han må klage på. De fem tidligere bøter har vært ettergitt, så

«Det er bare tull det de holder på med, altså»,

TV2 klipper så til studio hvor programleder spør:

«Selskapet mener påstanden om hevnbøter er en konspirasjonsteori, men hvordan vil de da forklare at han har fått alle disse bøtene?»

Til slutt i innslaget oppsøkes hovedkontoret til Q-Park, hvor reporteren filmes mens hun forgjeves gjør et siste forsøk for å få i stand et intervju. Dialogen i dørtelefonen filmes. TV2 opplyser at Q-Park på to uker ikke har villet stille til intervju. De refererer fra mailkorrespondanse hvor Q-Park avviser påstandene om juks og hevnaksjoner, og for øvrig av prinsipp ikke vil kommentere oppsigelsessaken av en ansatt.

Mot slutten vises det til at selv om Q-park **«ikke har turt å stille på TV»**, har de behandlet og ettergitt Mattias siste parkeringsbot på rekordtid.

Til slutt sier programleder i studio at Q-Park

«i dag har tatt kontakt med redaksjonen for å få med at tre av de seks bøtene ble slettet av eieren av parkeringsplassen, og ikke av Q-Park selv. Hva synes du [seerne] om forklaringen til Q-Park? Si din mening på Facebook og Twitter.»

Korte utdrag av programmet er vist som forhåndsomtaler på TV, og også på Facebook 29.01.2015:

«Tidligere parkeringsvakt mistenker hevn fra Q-Park – Mattias har fått seks feilaktige bøter. »

Hovedpåstandene fra TV-innslaget blir også gjengitt i en artikkel på tv2.no. Her het det i ingressen først (28.01.2015) at han hadde fått **«seks feilaktige kontrollavgifter»** – senere ble ingressen endret til at han **«siden 2009 har fått seks kontrollavgifter som alle i ettertid er blitt slettet»**.

KLAGEN:

Klager er det omtalte parkeringselskapet Q-Park. Sammenfatningsvis mener klager at TV2 hadde begynt å redigere programmet ut fra en forutinntatt holdning. Q-Park kviet seg derfor for å stille opp på direktesending, hvor de fryktet å bli overrumplet av detaljerte spørsmål som ingen kunne besvare på stående fot. Det selskapet etter hvert fant frem av dokumentasjon, ble ikke hensyntatt i forhåndsdialogen med TV2, mener klager. Dessuten er bedriften varsom med å omtale ansettelsesspørsmål på direkten uten forberedelser, ut fra personvernregler.

Klager har samlet en omfattende dokumentasjon av dialogen med TV2, herunder eposter og tidspunkt for når enkeltopplysninger ble gitt.

Dialogen startet 13.01.2015, med at TV2 stilte noen generelle spørsmål og ba om et intervju og tok forbehold om at det kunne dukke opp andre spørsmål underveis i intervjuet. Første spørsmål gjaldt «hvorfør blir man ilagt bot når man har gyldig billett/parkeringsbevis i frontruten?»

Klager skriver: «Når TV2 inviterte til samtidig imøtegåelse, synes det som om tilsvarensretten benyttes som et påskudd for å skape tv-dramatikken som programmet er kjent for: Mannen i gata mot de usympatiske kapitalkreftene.»

På ulike tidspunkter og i ulike sammenhenger opererer TV2 med ulikt antall kontrollavgifter, fem, seks og åtte. Klager mener å kunne dokumentere at hovedpersonen i programmet er ilagt syv kontrollavgifter på ni år. Den første ble betalt uimotsagt. Av de øvrige seks, var tre korrekt ilagt av Q-park. Når disse senere ble makulert, skyldes det ikke feil fra Q-Park, men at grunneier av parkeringsplassen benyttet sin avtalemessige rett til å trekke avgiften, og i et tilfelle at man lot nåde gå for rett for en førstegangsforsøelse med parkeringsbeviset.

Q-park står derfor på at selskapet har gjort feil i tre tilfeller over en periode på flere år, og feilene er rettet opp etter klage.

Klager viser til en omfattende mailutveksling med dokumentasjon til TV2, men på tross av dette, og purringer, går TV2 videre med det klager mener er feilaktige påstander både på nett og i TV-sendingene.

Først etter sterk pågang velger tv2.no å rette opp en ingress fra at Q-park har ilagt seks feilaktige kontrollavgifter, til at det er ilagt seks avgifter som er slettet i etterkant.

Klager har vedlagt en erklæring fra boligsameiet som eier parkeringsplassen. Det bekrefter at boligsameiet i enkeltsaker kan velge å makulere avgifter, selv om Q-Park som har ilagt avgiften, har gjort alt riktig. Det ville de fortalt, dersom TV2 hadde kontaktet boligsameiet.

Basert på det klager mener er feil tall, opptrer så TV2 som et mikrofonstativ for en tidligere ansatt. Denne får fremme udokumenterte påstander om «at juks inngikk som en del av hverdagen» da han var ansatt i Q-Park. Han fremmer påstander om «en ukultur», og at hans biler forfølges som en hevn, heter det i klagen.

Klager mener at det ikke fremgår noe av epostene fra TV2 som tyder på at man ville stille kritiske spørsmål til disse påstandene, som ble fremsatt mot Q-Park. Men når Q-park på sin

side kommer med dokumentasjon og billedbevis som viser at hovedpåstanden er feil, forholder TV2 seg ikke til dette.

Klager mener at TV2 har brutt Vær Varsom-plakaten på flere punkter: Punkt 3.2 om å være kritisk i valg av kilder, og kontrollere at opplysningene som gis er korrekte. Det er god presseskikk å tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder. Punkt 4.1 om å legge vekt på saklighet og omtanke, paragraf 4.4 om å sørge for at overskrifter og innannonseringer, etc. ikke går lenger enn det er dekning for i stoffet, 4.13 om å rette feil, og 4.14 om at de som utsettes for sterke beskyldninger, så vidt mulig skal ha adgang til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Det er ikke registrert forsøk på å komme frem til en minnelig ordning.

TILSVARSRUNDEN:

TV2 avviser klagen på samtlige punkter. Et stort internasjonalt selskap som kan ilegge enkeltpersoner parkeringsavgifter er utvilsomt i en maktposisjon, og må finne seg i at det undersøkes hvordan denne posisjonen brukes.

Reaksjonen har vært i kontakt med Q-Park en rekke ganger, og løpende bedt Q-Park kommentere. Imøtegørelser som er mottatt, er også referert i det TV2 tilslutt publiserte på nett og på TV – i tråd med god presseskikk.

TV2 viser til at mannen som omtales i reportasjen, først kom med mange av påstandene i en serie artikler i Dagbladet i 2013. Disse var også kjent for Q-Park. Nå var det kommet nok en bot, som senere ble ettergitt. TV2 satte derfor i gang regulære, journalistiske undersøkelser. Vinkel og innhold ble til gjennom en prosess på 14 dager, og innholdet ble justert helt frem til studiosendingen på formiddagen før kveldssending, hvor man la inn en tilføyelse basert på e-post med imøtegåelse fra Q-Park.

Når det i prosessen opereres med ulike tall på bøter, skyldes det at man fra starten mente antallet var åtte, men da ikke alle kunne dokumenteres, landet TV2 på seks bøter i tråd med oversikten de da hadde mottatt fra Q-Park.

Den omtalte personen i programmet hadde en turbulent avslutning i Q-Park, men tror ikke at et så stort selskap har satt i gang noen stor aksjon med å følge etter ham. Men Q-Parks egen oversikt viser at fem av de seks bøkene er gitt utenfor hans bopel. At Q-Park og relevante ansatte der vet hvor personen bor, er naturligvis en annen sak enn at man forfølger bilen hans i et større område, skriver TV2 i sitt tilsvarende svar.

Når TV2 har brukt betegnelsen «feilaktig bot», beskriver det noe av skjønnelement som ligger i slike saker. Det kan illustreres med årsrapportene fra Parkeringsklagenemnda som for årene 2011-13 viser at henholdsvis 39, 24 og 35,5 prosent av de innklagede bøkene som ble behandlet i nemnda, er feilaktige.

Når man etter klage finner ut at bøkene ikke kan opprettholdes og inndrives, ble det vurdert slik at det ville være feilaktig å inndrive dem. Da må man – innenfor god presseskikk –

kunne beskrive dem som «feilaktige». Det er naturligvis en identifikasjon mellom den som eier plassen og den som forestår parkeringsvakt-tjenesten. Q-Parks uttalelse om at tre av de seks omtalte avgiftene ble slettet av parkeringsplassens eier, og ikke av Q-Park, ble dessuten tatt med i TV-reportasjen, skriver TV2.

I spørsmålet om samtidig imøtegåelse viser TV2 til at ingen fra Q-Park hverken ville møte redaksjonen fysisk, snakke med redaksjonen i en publiserbar form, eller gi intervju. De fikk tilbud om å stille per telefon, i seks eposter og ved et oppmøte hos selskapet.

I sitt tilsvaer viser TV2 til at fem sitater fra Q-Park ble tatt med i TV programmet, basert på e-mailer fra Q-Park. I saken på nettet, er hele siste delen satt av til Q-Parks imøtegåelse. Således er Q-Park blitt hørt.

TV2s oppfatning er at de har publisert i tråd med god skikk, og lojalt tatt med imøtegåelsen fra Q-Park.

Q-Park fremholder i sitt tilsvaer at det ikke er fremlagt noe bevis som gir grunnlag for å si at selskapet utsteder såkalte «feilaktige hevnbøter», i tillegg til at det er en «ukultur» i selskapet og at virksomheten «jukser». I saken er ikke fremlagt bevis som underbygger de løse og udokumenterte påstandene. Dette er påstander som det nær er umulig å forsvare seg mot når de først er offentlig presentert, mener klager.

Henvisningen til gale artikler i Dagbladet gjør ikke at en løgn blir mer sann om den gjentas. Journalisten har plikt til å gjøre selvstendige undersøkelser før det besluttes om historien fortjener redaksjonell omtale, og under hvilken vinkel, heter det i tilsvaret fra Q-Park.

Q-park mener TV2 startet annonsering av sine påstander på et tidspunkt hvor de ennå ikke hadde kontroll på fakta – og før Q-Park var konfrontert med påstandene som ble fremmet mot selskapet.

Q-Park viser til at selv om TV2 tidlig sendte over de aktuelle bilnumrene, ville det vært lovbrudd om Q-Park i sitt datasystem søkte opp og utleverte data om disse parkeringsavgiftene. Først da Q-Park den 26.01.2015 – få dager før sending – fikk utlevert påstandene mot selskapet, kunne de kontakte sin tidligere ansatte og be om fullmakt til å frigi informasjonen, noe Q-Park gjorde umiddelbart etter at påstandene ble kjent. TV2s team hadde da allerede vært på døren for å konfrontere Q-Park, før påstandene var mottatt, mener Q-Park.

Når TV2 skriver at Q-Park og dets ansatte selvsagt vet hvor den tidligere ansatte bor og hvilke bilder han har, så er det feil. Q-Park har ikke noe forhold til ham. Det er mange år siden han jobbet i selskapet, og det var før dagens ledelse tiltrådte. Ut fra billedbevisene ser man at det dreier seg om minst tre forskjellige biler. At våre mange ansatte til enhver tid skal ha oversikt over hvilke biler han eier, faller på sin egen urimelighet, skriver klager.

Det er heller ikke relevant å drøfte ordet «feilaktig», for å forsvare at TV2 teknisk og juridisk har presentert saken på forsvarlig måte. Man kan i stedet forholde seg til fakta: Tre av bøtene var korrekt ilagt, men ble senere slettet av oppdragsgiver.

Når det gjelder imøtegælsesretten mener klager at det overdrives at Q-Park ikke ønsket å stille til åpent intervju. Det bør da påpekes at faktainnhenting foran kamera i et TV2 hjelper

deg-format, er en krevende øvelse. Åpen dialog per e-post kunne utmerket hjulpet journalisten til å utøve sitt virke.

Klager spør om TV2 forventet at et eventuelt intervjuobjekt fra Q-Park skulle være i stand til å imøtegå detaljerte påstander om den ansattes seks kontrollavgifter over en årrekke? Etter Vær Varsom-plakaten punkt 4.14 skal de som utsettes for sterke beskyldninger ha adgang til imøtegåelse av *faktiske opplysninger*. I stedet synes det som TV2 bruker imøtegåelsesretten som påskudd for å skape TV-dramatikken som programmet er kjent for. Motivet er god TV-underholdning, mens kontroll av at opplysninger som gis er korrekte, blir sekundært, mener klager.

TV2 skriver i sitt annet tilsvare at Q-Park har brukt sitt ni siders tilsvare til å tåkelegge saken. Man viser derfor til det grunnleggende i Vær Varsom-plakaten om medienes rett etter punkt 1.4 til å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold, og punkt 1.5 om at pressens oppgave er å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre.

TV2 går i rette med påstander om at vinkling var bestemt fra starten. Den ble til på vanlig måte gjennom 14 dager, hvor vinkling ble vurdert og justert som er helt vanlig i journalistisk arbeid. Påstander ble sjekket nøye, skriver TV2.